Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 19 • Perjantaina 13. toukokuuta 2005 | 56. VUOSIKERTA | Irtonumerohinta 1 €

Vaienneet temppelit ja hiljentyneet kirkkokummut

Lähdeteos: Paavo Koposen Karjalan kirkkokummut

Profeetta Eliaan kirkko ennen sotia. Se on jälleenrakennettu 1990 luvulla. Kirkonmäki on madaltunut huomattavasti.

Viipuri osa 2

Viipurin ortodoksinen seurakunta

Viipurin ortodoksinen pääkirkko oli vuoden 1790 tienoilla valmistunut ja Kristuksen kirkastumiselle pyhitetty tuomiokirkko eli Preobraenskin katedraali. Se rakennettiin arkkitehti N. A. Lvovin suunnitelman mukaisesti keisarinna Katariina II:n määräämälle paikalle Raatihuoneentorille. Sen sivualttarit oli vihitty pyhän Nikolaoksen ja Neitsyt Marian Kaikkien murheellisten ilo -ikonin muistolle. Kun Suomen ortodoksit saivat 1890-luvulla oman hiippakunnan, jonka piispanistuin oli Viipurissa, tämä kirkko oli kirkkokuntansa tuomiokirkko, kunnes piispanistuin siirrettiin Suomen itsenäistymisen jälkeen Sortavalaan.

Tuomiokirkkoa on korjattu ja laajennettu usein, niin että siitä tuli varsin tilava. Sen pinta-ala on 824 neliömetriä. Sen pyhä esineistö oli arvokas, osaksi hyvin vanha. Kirkon kellotornissa oli seitsemän kelloa, joista suurin painoi 4 265 kiloa.

Kirkko säilyi sodissa lähes vaurioitta, mutta välirauhan aikana katosivat kaikki kirkonkellot, arvokas ja kaunis ikonostaasi ja muuta sisustusta. Se palautettiin seurakunnalliseen käyttöön 1980-luvun lopulla.

Vuonna 1930 toimintansa aloittaneen Viipurin suomalaisen seurakunnan kirkkona oli Papulaan vievän sillan lähellä ollut Profeetta Eliaan kirkko. Se valmistui vuonna 1796, jolloin se vihittiin Neitsyt Marian elävöittävän lähteen ikonin kirkoksi. Myöhemmin se vihittiin profeetta Eliaan muistolle.

Kirkko muurattiin tiilestä 241 neliömetrin suuruiseksi sekä rapattiin sisä- ja ulkopuolelta. Sille tehtiin vuonna 1939 suurehko korjaustyö, jonka jälkeen siinä ehdittiin pitää vain 26.11.1939 yksi liturgiajumalanpalvelus ennen talvisodan syttymistä.

Kirkon ympärille rakennettiin jo vuonna 1824 aitaus. Sen sisälle jäi samana vuonna perustettu hautausmaa. Profeetta Eliaan kirkko kärsi jatkosodassa 1941 pahoja vaurioita, mutta venäläiset ovat jälleenrakentaneet sen vuonna 1997.

Viipurin roomalaiskatolinen seurakunta

Viipurin roomalaiskatolinen seurakunta perustettiin vuonna 1799 lähinnä palvelemaan Venäjän armeijan puolalaisia ja liettualaisia upseereita ja heidän perheitään. Seurakunta sai vuonna 1802 kirkon Vesiportinkadun varrella sijaitsevasta osittain keskiaikaisesta talosta. Suojelupyhimyksensä mukaisesti seurakuntaa ja kirkkoa kutsuttiin Pyhän Hyacintuksen seurakunnaksi ja kirkoksi.

Kirkko säilyi sodissa kohtalaisen vähin vaurioin, mutta sen sisustuksen sodat hävittivät. Se kunnostettiin ja vihittiin vielä uudelleen vuonna 1942 tehtyjen korjaustöiden jälkeen. Nykyisin rakennuksessa toimii lasten taidekoulu.

Viipurin ortodoksinen tuomiokirkko.

Sivuillamme TÄNÄÄN

Martta Ijäs 1911-2005 3
Lumivaaran kirkko 70 v. 4
Etelä-Karjalasta kuultua 5
Eino ja Niko muistelevat 6
Erkki Puputti pakisee 7
Petäjämäessä pesty 8

Tervetuloa haastamaan ja tapaamaan tuttuja!

Kurkijokelaisten 59. pitäjäjuhlat

heinäkuisena viikonvaihteena 30.-31.7. Loimaan Hirvikoskella.

Laitathan heti kalenteriisi.

Äidin muistolle

Arvo Koppi laskee kukkavihon Äiti Karjala -patsaalle Lappeenrannassa. Kuva ja runo: Aino Koppi.

Kun muistelen varhaista
lapsuuttain,
mun kodissain kaukana
täältä,
miss' hoivaa ja hellyyttä
parhainta sain
ja parhaimmat palaset
päältä.
Niin äiti, silloin en tietänyt,
miten paljon olit tähteni
kärsinyt.
Nyt aikain vieriessä vuotten
taa,
voin senkin paremmin
oivaltaa.

Niin nuori mä olin
lähtiessäin
kohti maailmaa
tuntematonta,
siks' tietänyt en minä
matkallain,
että tiellä on vaaroja monta.
Kun joutuu keskelle
maailmaa
eikä tunne sen puolta
oikeaa,
niin aikain vieriessä vuotten
taa
voi paljon kaunista
kadottaa.

Niin lähdin mä kulkemaan
virran myötä
ja täysin purjein purjehdin.
Salakareja välttää on turhaa
työtä,
mä niistä kyllä selviydyn.
Noin aattelin uhmalla
itseksein,
ja purteni nuorat
tiukemmalle vein,
ja aikain vieriessä vuotten
taa
paljon enemmän aioin mä
uskaltaa.

Siks' kiidin mä keskelle virran
uomaa
ja uljaana ohjasin purttani
vaan.
Mutt' myrskystä kohosi
valtava paas',
ja valtava pyörre mun
venhoni kaas'.
En enää mielinyt virran
myötä,
kun kerran karille
kalskahdin,
vaan valvoin vuosia tehden
työtä –
ja rukoillen purttani
paikkailen.

Kurkijokelainen 13.5.2005

Monia syitä liputtaa

Suomen lipulla on ollut käyttöä viime aikoina. Eikä sitä tarvitse vieläkään laittaa ”naftaliiniin”. Ensi sunnuntaina sen lisäksi, että on Helluntai, on myös Kaatuneitten muistopäivä. Nykyään ei tarvitse olla herätyskellon kanssa kotona lipusta huolta pitämässä, sillä 1990-luvun puolivälissä käytäntö muuttui, ja nykyään lippu liehuu ylhäällä koko päivän.

Seurakunnat, kunnat ja eri järjestöt kunnioittavat kaatuneitten muistoa järjestämällä aiheeseen liittyviä tilaisuuksia. Yleisin tapa on varmaankin jumalanpalveluksen jälkeen muistomerkeille juhlallisesti laskettavat kukkalaitteet.

”Ellei heilaa Helluntaina, niin ei koko kesänä.”

Samalle päivälle osuu tänä vuonna siis myös Helluntai, joka on vanha kirkollinen juhlapäivä ja seurakunnan syntymäpäivä. Ennen vanhaan silloin kylvettiin ensimmäisen kerran uusin vastoin. Vanhan ajanlaskun mukaan Helluntaita kuitenkin vietettiin kaksi viikkoa myöhemmin kuin nykyään.

Tänä vuonna, kun Helluntai on kovin aikaisin, ei saunaan saa millään tuoretta vastaa. Sitä vastoin täällä Loimaalla koivut ovat juuri puhjenneet hiirenkorvalle. Luonto teki jälleen kerran äkkirynnäkön ja alkoi hetkessä vihertää.

Eilen liputettiin Snellmanin päivän kunniaksi, ja Vaasassa paljastettiin Suomen neljäs Lottapatsas. Aikaisemmat patsaat ovat vuonna 1985 Lappeenrantaan, vuonna 2001 Turkuun ja Lotta Svärd Säätiön omistaman Syvärannan Lottamuseon pihalle Tuusulaan pystytetyt muistomerkit.

Viime sunnuntaina liputettiin muun muassa ypäjäläisen äidin Kirsti Henttisen kunniaksi, jonka kohdalle silloin osui aivan erityinen kunnia. Hän sai vastaanottaa valtakunnallisessa äitienpäiväjuhlassa Helsingissä Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan I luokan mitalin kultaristein 37 muun ansioituneen äidin kanssa.

Kirsti Annikki Kosonen syntyi Kurkijoella vuonna 1937. Hän avioitui vuonna 1958 Muolaasta lähteneen ypäjäläistyneen maanviljelijä Lauri Henttisen kanssa. Heille syntyi seitsemän lasta. Kirsti Henttinen jäi leskeksi vuonna 1979, jolloin lapset olivat 11-20-vuotiaita. Edelleen hän kotona huolehtii erityishoivaa vaativasta kehitysvammaisesta tyttärestään.

Toisetkaan lapset eivät ole kauas muuttaneet, ja yhteyksiä pidetään tiiviiseen tahtiin. Lastenlapsia Kirsti Henttisellä on 17 kappaletta. Kaikki Kurkijokelaisen lukijat haluavat onnitella häntä lämpimästi.

Raija Hjelm

Hartaus sunnuntaiksi 15.5. Helluntaipäivä

Pyhä henki on heikkojen puolustaja

Jeesus oli heikkojen puolustaja. Kun hän eli maan päällä, hän liikkui siellä, missä tarvittiin auttajaa ja heikkojen puolustajaa. Hän oli syntisten ja epäonnistuneitten puolustaja. Mutta hän ei voinut jäädä kulkemaan Israelin polkuja ikuisiksi ajoiksi. Ennen palaamistaan takaisin taivaaseen Isänsä luo, Jeesus lupasi opetuslapsilleen toisen puolustajan, Pyhän Hengen. Latinan kielessä käytetään puolustajasta sanaa advocatus, asianajaja.

Pyhä Henki on asianajaja, joka puolustaa syytettyjä. Kuka sitten syyttää? Me itse syytämme itseämme hyvin helposti. Tunnemme, että emme osaa oikein uskoa emmekä ole riittävän uskovaisia. Me vertailemme itseämme toisiin ja ajattelemme helposti olevamme huonompia kuin muut. Onko minusta...?

Toiset ihmiset voivat syyttää. On helpompaa nähdä toisessa viat. Ketkä mahtavat olla meidän yhteiskunnassamme niitä, joihin vertaamalla voi tuntea olevansa sentään vähän parempi ihminen? Myös Jumalan vastustaja, paholainen, syyttää meitä. Hänen suurin ilonsa on koettaa erottaa meidät Jumalasta ja toisista ihmisistä. Hän yrittää saada meidät vakuuttuneiksi siitä, että emme todellakaan kelpaa Jumalalle. Hän masentaa meitä ja tekee elämästämme ilotonta ja väkinäistä.

Jeesus lupasi kääntyä Isänsä puoleen, jotta me saisimme Puolustajan, Pyhän Hengen. Tämä Puolustaja on meidän puolellamme loppuun saakka. Hän tulee lähellemme silloin, kun valo tuntuu katoavan elämästämme. Tämä Puolustaja koettaa vakuuttaa meitä Jumalan armosta silloin, kun omatuntomme syyttää meitä.

Helluntai on Pyhän Hengen juhlapäivä. Iloitsemme siitä, että Pyhä Henki tekee samaa työtä kuin Jeesuskin teki: rohkaisee, nostaa, antaa toivon, auttaa uskomaan Jumalaan, lohduttaa.

Tapani Erämaja

Kirjoittaja on Pyhärannan kirkkoherra ja retriitinohjaaja.

Kuolleita

Rakkaamme

Pekka IJÄS

* 28.9.1910 Kurkijoki
† 25.4.2005 Vampula

Kiitollisina muistaen
Eila
Ritva, Pentti ja Sini
Jarno, Susanna ja Emilia
Tiina, Petri ja Riia
Pekka ja Katri
Riitta, Jussi, Emmi ja Niko
Aino-sisko perheineen
muut sukulaiset ja ystävät

Kun pitkän elämän elää saa,
voi rauhassa nukahtaa.
Kun kaikki on valmista, tehty työ,
on edessä rauhaisa yö.

Siunaus toimitettu. Kiitämme lämpimästi osanotosta.

Anna KAUKONEN

Tiistaina 3.5.2005 nukkui pois Ilmajoen terveyskeskuksessa **Anna Helvi Kaukonen o.s. Jussilainen,** syntynyt 21.4.1925 Kurkijoella.

Kaipaamaan jäivät lapset perheineen, sisarten ja veljien lapset perheineen sekä muut sukulaiset ja ystävät.

NIMIPÄIVÄT

pe 13.5. Kukka, Floora
la 14.5. Tuula
su 15.5. Sofia, Sonja, Sohvi, Helluntaipäivä, Kaatuneitten muistopäivä
ma 16.5. Ester, Essi, Esteri
ti 17.5. Maila, Mailis, Maili, Rebekka
ke 18.5. Erkki, Eero, Eerik, Eerikki, Eerika
to 19.5. Emilia, Emma, Emmi, Milla, Milja, Milka, Amalia
pe 20.5. Lilja, Karoliina, Lilli
la 21.5. Kosti, Konstantin
su 22.5. Hemminki, Hemmo
ma 23.5. Lyydia, Lyyli

Muistettavaa

Hiitolan ja Kurkijoen sukututkimuspiiri kokoontuu to 19.5. klo 18 Karjalatalon Wärtsilä-salissa, Käpylänkuja 1, Helsinki. Hahmotamme pitäjiämme kylien kautta: vuorossa Lopotti ja Ylä- ja Ala-Kokkola. Jatkamme sukututkimustietojen vaihtoa. Saapua voi jo klo 15 alkaen. Tervetulleita ovat kaikki hiitolaisia ja kurkijokelaisia sukuja tutkivat. Lisätietoja tarvittaessa Veikko Revolta puh. (03) 762 2147 ja sähköposti veikkorepo@hotmail.com.

Turun Karjala–Seuran 65-vuotisjuhla su 22.5. klo 16 Turun karjalatalolla, Itäpellontie 2, Turku. Kerhot esittävät ohjelmaa. Juhlapuhe Karjalan Liiton toim.joht. Hannu Kilpeläinen. Kahvitarjoilu. Kansallispuku suotava. Tervetuloa.

Lappeenrannan Kurkijokelaiset. Kiurunkannukset ja valkovuokot ovat heränneet talviunestaan. Tervetuloa ti 24.5. klo 13 Aune Niskaselle Joutsenoon, Huvilatie 9.

Kotiseutumatka Hiitolaan/Kurkijoelle 9.-12.6. Muutama peruutuspaikka jäljellä. Reitti: Pori-Hki-Vaalimaa. Pikainen yhteydenotto ja ilmoittautuminen Raijalle, puh. 040-538 7401.

Porkkalan retki

La 21.5. klo 7 Loimaan tori, Nordean pysäkki, klo 7.20 Humppila, 2-tien pys., n. klo 9 Helsinki, Kiasma, josta välittömästi lähtö Kirkkonummelle. Retken hinta 25 +. Tark. tiedot ed. lehdessä. Ilm. 16.5. mennessä Riitta Sainio, p. (09) 548 1941 tai Kurkijokelaiseen, p. 050-521 3336.

Kaikki tervetulleita.

Järj. Kurkijoki-Seura ry

Perheuutisia

Kätilöopistolla Helsingissä syntyi 28.3. Kallelle pikkusisko **Vilma Elli Emilia Velling**. Vanhemmat Elli (o.s. Eklund) ja Kari Velling. Vilman ukko Antti Eklund on kotoisin Kurkijoen Rummunsuolta.

Sanan Voimaa

13.5. Herra on minun valoni ja apuni. Ketä minä pelkäisin? Herra on minun elämäni turva. Ketä siis säikkyisin? Ps. 27:1

14.5. Minä annan teille uuden sydämen ja teidän sisimpäänne uuden hengen. Minä otan teidän rinnastanne kivisydämen pois ja annan tilalle elävän sydämen. Hes. 36:26

15.5. Jeesus sanoi: ”Jos te rakastatte minua, te noudatatte minun käskyjäni. Minä käännyn Isän puoleen, ja hän antaa teille toisen puolustajan, joka on kanssanne ikuisesti. Tämä puolustaja on Totuuden Henki. Maailma ei voi Henkeä saada, sillä maailma ei näe eikä tunne häntä. Mutta te tunnette hänet, sillä hän pysyy luonanne ja on teissä.” Joh. 14:15-17

16.5. Pietari sanoi: „Käänty-kää ja ottakaa itse kukin kaste Jeesuksen Kristuksen nimeen, jotta syntinne annettaisiin anteeksi. Silloin te saatte lahjaksi Pyhän Hengen. Teitä tämä lupaus tarkoittaa, teitä ja teidän lapsianne, ja myös kaikkia niitä, jotka ovat etäällä - keitä ikinä Herra, meidän Jumalamme, kutsuu.“ Ap. t. 2:38-39

17.5. Jeesus sanoi: „Ei kukaan voi tulla minun luokseni, ellei Isä, joka minut on lähettänyt, vedä häntä. Sen, joka tulee, minä herätän viimeisenä päivänä.“ Joh. 6:44

18.5. Jeesus sanoo: „Totisesti, totisesti: sillä, joka uskoo, on ikuinen elämä.“ Joh. 6:47

19.5. Kukaan, joka puhuu Jumalan Hengen valtaamana, ei voi sanoa: „Jeesus on kirottu.“ Kukaan ei myöskään voi sanoa: „Jeesus on Herra“, muuten kuin Pyhän Hengen vaikutuksesta. 1 Kor. 12:3

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Minä vuonna Suomessa alettiin säännöllisesti siirtyä kesäksi normaaliajasta ns. kesäaikaan?
2. Missä suoritetaan Immelmannin käännös?
3. Mikä on Suomen pohjoisin kylä?
4. Minkä maalainen on YK:n pääsihteeri Kofi Annan?
5. Minkälainen on täysmarraskasvi?
6. Kuka on Lapuan hiippakunnan piispa?
7. Mitä olivat pajarit?
8. Mikä henkilö Louhi oli Kalevalassa?
9. Mitä astalo tarkoittaa?
10. Mikä on kasvin ensimmäinen kehitysvaihe lepotilan jälkeen?

Kurkijokelainen
Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi
Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus
Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät
Konttori: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoinna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336
Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisessa sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.
ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)
Etusivu ..... **60** senttiä/mm + alv 22 %
Muut sivut ..... **45** senttiä/mm + alv 22 %
Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.
Lehti ilmestyy perjantaisin, mutta vuoden aikana on joitakin kaksoisnumeroita juhlapyhien aikoihin. Painosmäärä 2000 kpl.
TILAUSHINNAT:
vuosi ..... 35 euroa
6 kk ..... 20 euroa
3 kk ..... 12 euroa
Pohjoismaat ..... 39 euroa
Muualle ..... 46 euroa
E-mail: toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897
Sivunvalmistus: Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Martta Ijäs 1911-2005

Martta Ijäs, o.s. Tevola, syntyi Karjalassa Kurkijoella 23.8.1911. Hän nukkui pois 28.3.2005 Kuninkaisten vanhainkodissa Huittisissa. Kuollessaan Martta oli 93-vuotias.

On aika jäähyväisten ja kyynelten. Sen jälkeen tulee muistelemisien vuoro, kunnes taas viimein ”miespolvet vaipuvat unholaan”, niin kuin rakkaassa Maa on niin kaunis –laulussa lauletaan.

Me muistamme Martan hyvänä, lempeänä puolisona, rakkaana opettajana ja kasvattajana. Sadat ja taas sadat kirkkaat silmäparit vastasivat hänen katseeseensa 40 vuoden, monesti raskaankin opettajatyön, aikana. Silti hän sanoi aina tyynesti: ”Mie pidin 40 vuotta koulua, eikä pahoja poikia ollut.” Tämä oli Martan vastaus kysyttäessä sen ajan koulunkäynnin vaikeuksista.

Martta Ijäs lottapuvussaan.

Martalla oli vahva usko Jumalaan, mikä oli jo kotoa perittyä. Aamunsa hän aloitti lukemalla ääneen päivän tunnussanan. Yhdessä puolisonsa Arvon kanssa hän lauloi paljon virsiä. Rakkain niistä oli virsi 146, etenkin sen toisen säkeistön sanat: ”Ei he enää itke siellä, niin kuin tiellä itkivät he kulkeissaan.” Varmasti nämä virren sanat toivat lohdutusta raskailla evakkomatkoilla, niin kuin myöhemminkin elämän teillä.

Neljä viimeistä vuottaan Martta vietti ensin sairaalassa ja sitten vanhainkodilla. Vielä vanhainkodissakin hänen silmänsä kirkastuivat, kun televisiosta tuli lastenohjelmia.

Rovasti Eino Lehtisaari siunasi hänet viimeiseen lepoonsa. Siunauspuheessaan Lehtisaarkini muisti kaksi Martalle rakasta laulua: virren 146 ja ”Jo Karjalan kunnailla.” Puheessa oli myös Raamatun sanat: ”Ja ihminen palajaa maahan, niin kuin on ollutkin. Ja henki palajaa Jumalan tykö, joka on sen antanutkin.” (Saarn. 12:7) Lämminhenkinen muistotilaisuus herkisti mielet, ja tiesimme, että Martta oli jo Jumalan kämmenellä matkalla Taivaan kotiin.

Marja-Liisa Koliseva

Äitini kädet

Valokuvassakin äitini kädet kertovat
vahvan karjalaisnaisen tarinaa.
Niillä käsillä on lypsetty paljon,
soudettu lampaita saareen kesäksi,
niitetty laajoja vilja-vainioita,
kerätty metsistä marjoja ja sieniä.

Paljon tuli kehrättyä talollisten
villoja ja pellavia langoiksi,
mitättömällä palkalla.
Pyykkilautaa vasten hankautuivat rystyset
ryppyisiksi, avannolla olivat jäätyä
pyykkiä huuhdottaessa.
Eivät vielä reumaattisinakaan
osanneet uneksia automaattikoneista
ja linkojen kierrosluvuista.

Niillä käsillä palveltiin muita.

Lyyli Nevanperä

Iris Saloranta johtaa Evakkolapset ry:tä

Evakkolapset ry:n vuosikokous pidettiin 16.4. Karjalatalolla. Vuonna 2002 perustetun Evakkolasten yhdistyksen ensimmäisen puheenjohtajan luopuessa tehtävästään henkilökohtaisiin syihin vedoten hänen jälkeensä puheenjohtajaksi valittiin entinen varapuheenjohtaja, yksi yhdistyksen perustajajäsenistä eli Iris Saloranta. Uudeksi varapuheenjohtajaksi valittiin Liisa Koistinen, joka myös vastaa tiedotuksesta.

Evakkolasten sihteerinä jatkaa Teuvo Leinonen. Muut hallituksen jäsenet ovat: Iina Armila, Tarja Koivisto, Eeva Riutamaa, Lassi Rämö ja Eero Taivainen.

Rahaston hoitajana jatkaa Raija Joutseno.

Vuosikokous kiitti eroavaa puheenjohtaja Riitta Ärilää lämpimin sanoin kalevalaisen vuorolaulun säkein. Samalla palautettiin mieliin yhdistyksen syntyvaiheet. Toimintalinjoja luotaessa ja selkiytettäessä edellytettiin puheenjohtajalta päämäärätietoisuutta ja voimaa. Tienraivaajapuheenjohtajasta todettiin kalevalaisessa vuorolaulussa:

“Olet rohkee rohtiminen,
sopii meille pohtiminen.

Avarsit sä ahtaan reitin,
karistelit lukin seitin.

Oltiin tässä, oltiin täällä,
realiteetit maan päällä.

Ollos onnellinen, raukee.
Tiemme on nyt suora, aukee.”

Uusi puheenjohtaja Iris Saloranta kiitti luottamuksesta todeten Riitta Ärilän jättämien saappaiden olevan hänen jalkoihinsa hyvin sopivat ja siltä osin mieleiset. Yleishumanistinen linja, jota Evakkolapset ry:ssä on toteutettu, jatkuu. Hyväksyntä, suvaitsevaisuus ja moniarvoisuus kuuluvat evakkolasten yhteiseen ihmiskuvaan.

Kolmen toimintavuoden aikana on kristallisoitunut ihmiskäsitys, jolta pohjalta sodan ja evakkoajan jättämiä jälkiä ja tunnemuistoja on ilmaisullisia ja toiminnallisia menetelmiä käyttäen tutkittu, tarkasteltu ja osin myös taltioitu. Eri ihmiskäsitykset muodostavat yhtenäisen puun, jossa erilaisuus täydentää ja rikastuttaa kokonaisuutta.

On hyväksi, että maailmaa ei tarkastella yhden ahtaan shapluunan läpi. Aktiivisesti toimivia evakkolasten vertaistukiryhmiä syntyy yhdyshenkilöiden käynnistäminä eri puolilla Suomea. Erilaisen suuntautuneisuuden ja rikkaan arvopohjan myötä tavoitetaan kulttuurisesti toisiaan avartava, laaja jäsenistö.

Liisa Koistinen
Juuret Kurkijoella
ja Hiitolassa

Vanha kansakoulukuva

Kurkijokelaisessa nro 17-18/29.4.2005 oli Terttu Järvisen kirjoitus Ensimmäinen koulupäivä ja koulukuva Räihävaaran kansakoululaisista. Tunnistin heistä muutamia.

Takarivissä vasemmalla on Kalevi Sahla ja hänen vieressään vanhempi veljeni Pentti Heinonen. Keskiriveissä olevat rusettilettiset tytöt ovat Eila ja Anja Torkki. Nämä tytöt olivat koulutovereitani myös Ylistarossa Karjalasta lähdön jälkeen.

Etummaisena istuvan Anja Torkin vieressä oleva vaaleatukkainen tyttö on melko varmasti serkkuni Terttu Sahla, aiemmin mainitun Kalevi Sahlan sisar. Minä olen eturivissä äärimmäisenä oikealla. Tuttuja kasvoja on kuvassa paljon muitakin, mutta en ole ihan varma heidän nimistään.

Kiitokset Terttu Järvisellle mielenkiintoisesta jutusta.

Veikko Heinonen,
Karjalalohja

Ken tietää?

Kurkijokelaisessa nro 17-18/29.4.2005 julkaistussa tuntemattomassa kuvassa oli Olli Lötjösen perhe Räihävaarasta. Kaikki perheenjäsenet tunnistettiin, ja he ovat takana vasemmalta Juhana, Aino, Hilja ja Einari. Edessä ovat Viljo, Olli, Kristiina ja Kerttu. Kiitos tiedoista lukijoille!

Kuva Kurkijokimuseon kokoelma

Raikaan sisarukset on kuvattu Raholan kylässä, mutta heidän etunimensä ovat jääneet merkitsemättä muistiin. Löytyisikö joukosta tuttuja kasvoja?
Tiedot kuvasta pyydetään osoitteeseen Kurkijokimuseo, Kojonperäntie 446, 32260 Kojonperä tai puhelimitse 050-4036050 Maria Kauppinen tai sähköpostilla kurkijokimuseo@auria.net.

Karjalan Liitto tiedottaa

Karjalaisia leivonnaisia festivaaliväelle Helsingin keskustassa 28.-29.5.

Maailma kylässä -festivaali

Nyt seuroilla on mahdollisuus esitellä karjalaista kulttuuria suurelle festivaaliväelle. Tule myymään karjalanpiiraita, vatruskoita, pyöröjä tai muita karjalaisia leivonnaisia sekä karjalaisia käsitöitä tai kirjallisuutta Maailma kylässä -festivaaleille toukokuussa.

Maailma kylässä -festivaali on koko perheen ilmaisfestivaali, joka esittelee kulttuurin makupaloja eri puolilta maailmaa: musiikkia, tanssia, asiaohjelmaa, kirjallisuutta, liikuntaa ja ruokaa. Maailma kylässä -festivaalin ohjelma sisältää aineksia kaikenikäisille ja joka makuun Helsingin Kaisaniemen puistossa ja Rautatientorilla lauantaina 28.5. klo 12 - 20 ja sunnuntaina 29.5. klo 12 -18.

Festivaalin pääjärjestäjä on Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa ry. Muita tahoja festivaaleilla on mukana yli 200, joista suurin osa kansalaisjärjestöjä. Lisäksi mukana on oppilaitoksia, museoita, viranomaisia ja yrityksiä esittelemässä toimintaansa ja markkinoimassa tuotteitaan.

Karjalan Liitto on varannut tapahtumaan telttapaikan, josta seurat voivat vuokrata pöytätilaa omien tuotteidensa esittelyyn ja esimerkiksi karjalaisten leivonnaisten myymistä varten. Myyntipöydän hinta on 15 euroa puolelta päivältä (la 4 tuntia tai su 3 tuntia) ja 25 euroa koko päivältä.. Paikkoja on rajoitetusti.

Lisätietoja Karjalan Liitosta, puh. (09) 7288 1713, saija.pelvas@karjalanliitto.fi, www.karjalanliitto.fi.

Katso myös Maailma kylässä –festivaalin internetsivuja: http://www.maailmakylassa.net/

Kuulumisia Lumivaaran kirkonmäeltä ennen ja nyt

Näin nostettiin kirkonkellot torniin

Sitten pit saaha kellot, siinä kun ei ollut niitä vehkeitä. Ei ollut vehkeitä, millä niitä hommata. Sitten se jäi, ko se itse mestari käi aina vaan, se kontrollimestari siellä oli vakituiseen ja silloin oli vanha mies, mikä oli siellä ihan hanttimiehein pomo. Se ei kajonnut meiän hommiin kerta kaikkiaan yhtään. Me saatiin tehä ite, miten myö vaan haluttiin ja parhaimmaksi näimme.

Sen kontrollimestarin kanssa keskusteltiin niistä. Mie koitin soitella sille, että saisin jostakin taljan, millä käytäisiin sitä oikein yrittämään sinne ja mie ympärsiin, missä arvelin olevan Lahdenpohjan ja Lumivaaran, ko mie tiesin, että siellä on, mutta se oli semmoista, ko jäät eivät enää kannattaneet hevosta ja sinne ei päässyt sen takkee sitä hakemaan.

Mie tulin aamusin sinne työmaalle ja mie sanoin, etten mie saant mistään sitä taljaa. Sitten siinä oli hänellä sellinen vinssi, mutta ko ei olt voimakonetta, niin se sano, että tälläsillä nostettiin siellä Saaren kirkonkellot ylös, mutta siellä oli voimakone, mikä pyöritti sitä vehettä. Sillä mestarilla ei ollut sitä.

Meillä olisi ollut kyllä kotona semmoinen moottori, mikä olisi jaksanut ihan reilusti, mutta en mie puhunt mittään. Se on niin suuren työn ala ja huonot tiet, en mie sitä ruppii yrittämäänkää. Sitten myö käytiin tutkimaan, että millä viisii siihen saatais kammet, miehet kiertää sitten sitä rullaa, minkä verran se vaijeri kiertää.

Ja niin myö saatiin molemmin puolin ne laitteet. Sitten laitettiin ylös taas vaalu, ko ennen kaivoloista nostettiin vettä, siitä ko kaivoo kaivettii, samanlainen värkki me torniinki laitettiin sitten. Siinä oli aika leveä ja oli tappii monellekin miehelle. Vaaluun pantiin paksu köysi, mutta vaijeri oli toiseksi mikä oli se konevärkki olevinaan sen vaalun ympärseen ja myö saatiin. Laiteltiin ne parrut, minkä päälle se laiteltiin, ko se saatiin sinne ylös ja parru oli valmiina, mihin ruuvattiin ne kellot kiinni molemmat. Sitten se oli meillä siinä kunnossa, jotta nyt aamulla sitten yritetään, lähteekö se nyt nousemaan.

Sitten se urakoitsija oli sanonut sille kontrollimestarille, ko hää käi siellä, ko myö laitettii niitä värkkilöitä siihen. Sitten se oli sille vakuutellu, että nyt sie valvo nyt tätä hommaa, ettei säre niitä kelloloita, jos ne putuaa siellä mennessä. Se oli epävarma itsekin se mestari, että miten se nyt onnistuu.

Lumivaaran kirkon rakennusvaihe 1934. Kirjasta Lumivaara kuvina.

Kontrollimestari ”sairastui”

Myö ko mäntiin sinne sit ja nyt ko ruvetaan aamusilla, sieltä tullookin poika sanomaan: ”Ei se kontrollimestari tulekaan tänä päivänä töihin, se on sairas vähä.” Tiiettiinhän myö, mistä se sairaus johtuu. Se ei uskaltant tulla sinne sen takkee, että jos sattuu vahinko, sitten häntä syytetään, ko hää ei pitänt huolta. Mitäs, eihän meillä ollut mittään. Me tehtiin tyätä, niinkuin meille kuului.

Järkinään ko meillä oli se valmiina, kierrettiin vähä ja koitettiin, että lähteeks' se yhtään nousemaan niillä vehkeillä maasta irti. Hyvästhä tämä nouskin. Nostettii vähän ylemmäksi, jotta pittää koitella, ko siinä oli topparit, että pittääkö ne topparit. Sit' myö ollaan varmat, jos ne topparit pitää, ettei ne lähe tulemaan alas. Jos joku remontti tulloo, niin se jääpi siihe kohtaan, missä se sattuu olemaan.

Myö nostettiin sitä jonkun verran, metrin toista siihen, ja sitte lasettiin äkkiä, että se tuli että jämpsähti siihen niihin topparloihin, se toppari piti. Sitten myö oltiin jo huoletta. Nyt se läht. Siinä ei ole enää mitään eppäilemistä. Kierrettiin ja se läksi. Myö jaksettiin se hyväst' kiertää. Ja toppari piti.

Silloin lähettiin kiertemään sitä. Sehän läksi mänemään ihan solkonaan. Ei siinä olt mitään vaikeuksia ennää. Sitten ko päästiin sinne puoliväliin, sit ruvettiin jo kellosta vetämään, ko niitä apumiehiä oli siinä kyllä. Hanttimiehet rupesivat vetämään kellosta.

Soitto kuuluu jo

Se pompotti siinä jo, ko siinä oli kunnan ja seurakunnan yhteinen taIo. Siinä oli justiin valtuuston kokous. Sieltä lähtivät miehet pihalle katsomaan, jotta nyt ko jo soittaat kelloloita, joks' se jo oli. Soitettiin sieltä kylältä: ”Joks' ne kellot on ylläällä, ko kuuluu jo soitto?” Myö sanottiin: ”Ei vielä, mut just nousoot. Pojat jo soitteloot niitä.”

Näin tämäkin pulma taas saatiin, ko myö saatiin se ensimmäinen. Johan se ko myö sellaisen suuren aloitimme, sittenhän se jo meni. Sitten ne valtuuston miehet tulivat, ko se oli siellä ylläällä: “Uskalsittepa tehä suuremman ensin.”

”No, sittenpähän se olis varmempi, jos myö tää suurempi kello ensin saahaan, pienhän sitten saahan.” Suuremmastha se pittää aloittaa. Niin käi kaikki hyvin, ei ollut mitään vaikeuksia.

Tarinan on kertonut Jaakkiman Kesvalahden kylästä kotoisin ollut, vuonna 1893 syntynyt maanviljelijä, kirvesmies Tuomas Tirri.

Lähde: Helsingin yliopiston Suomen kirkkohistorian laitos. Kirkollisen kansanperinteen yleiskysely. Haastatteluvuosi1979. (Kirjattu kerronnan muodossa.)

Kirkonkello on löytynyt

Kevät toi varmistuksen siitä, että Lumivaaran kirkonkello on tosiaan poissa kellotornista. Saamani tiedon mukaan pienempi kello on irrotettu siististi kellotornista. Yksi tornin luukuista on poistettu ja karmista sahattu pala, jotta kello mahtuisi siitä.

Kello on ilmeisesti laskettu alas tornista vaijereita tai köysiä käyttäen. Siitä ei meillä ole tarkkaa tietoa, kuinka lasku on tapahtunut. Kuitenkin kerrotaan, että seinästä olisi laskulinjalla palanen irronnut. Kerrotaan, että kirkonmäellä on vieraillut useaan otteeseen pietarilaisia henkilöitä, jotka ilmeisesti ovat jo pitkään valmistelleet ja harkinneet tekoa. Kellovarkaus on tapahtunut lumimyrskyn aikana, kun jälkiäkään ei ole ollut nähtävissä lumessa.

Lumien sulattua Lumivaaran kirkonkello on löytynyt ojasta Huhtervun tai Tervajärven alueelta. Saamani tiedon mukaan miliisi tutkii varkautta ja kello olisi tallessa Lahdenpohjassa miliisillä. Meillä ei ole tiedossa, onko kello vaurioitunut.

Toivon, että kello saadaan takaisin omalle paikalleen kirkon torniin. Ellei se enää ole mahdollista, niin voisivatko lumivaaralaisten yhteisöt ottaa asian hoitoonsa, jotta saataisiin kello Suomeen? Ehdotukseni olisi, että jos kello saataisiin tai ostettaisiin, niin se sijoitettaisiin Alavudelle vaikkapa Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkin yhteyteen. Jaakkiman kirkonkelloista yksi on jo Teuvalla Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä.

Vihkiminen värikuvana. Maalattu kiveen 1994 UK. Omistaja Kari Rapo

Kari Rapo
Vaasa
Puh.
040-
516 8572

Lumivaaran kirkon vihkimi

Lumivaaran kirkko sijaitsi Juho Ahokkaalta ostetulla Rokkapata-nimisellä kalliolla ja oli tyypillisiä Launiksen kirkkoja, miltei samanlainen kuin Saaren kirkko. Se oli tyypiltään pitkäkirkko, jonka länsipäädyssä oli solakka kahdeksankulmainen, huippuun päättyvä torni. Carolus Lindbergin maininta Saaren kirkosta teoksessaan ”Suomen kirkot” sopii Lumivaaran kirkkoonkin: ”Porraspäätyineen, tukipylväineen, komerokoristeineen kirkko liittyy vanhemman tiiliarkkitehtuurin kehitelmiin.”

Alttaritaulun, joka esit-

Kirkon vihkiminen 7.7.1935. Seppo Rapon arkisto.

Voimavarat kulttuuriperinnön taltioimiseen

Lumi-Säätiön vuosikokous (hallintoneuvoston kokous) pidettiin 19.3. Alavudella. Kokousta johti hallintoneuvoston puheenjohtaja Olavi Iivonen. Aluksi pidettiin hiljainen hetki keskuudestamme poistuneiden säätiön toimihenkilöiden muistoksi. He olivat Matti Rapo ja Aimo Mörönen.

Vuoden 2004 toimintakertomus hyväksyttiin ja keskusteltiin vielä 60 vuotta Lumivaarasta lähdöstä -muistotilaisuudesta. Säätiö oli tuossa tilaisuudessa mukana omalla panoksellaan.

Kuluneen vuoden aikana oli maksettu avustuksia useampaan kirjaan, joihin on taltioituina muistoja eri puolilta Lumivaaraa. Opiskelijoille ei Lumi-Säätiö ole enää useaan vuoteen antanut avustuksia, koska säätiön varat ovat niin pienet ja mahdollisesti maksettavilla avustuksilla ei olisi enää näinä aikoina taloudellista vaikutusta opiskelijan kannalta. Säätiön toimihenkilöt ovat päättäneet, että säätiö keskittää avustukset lumivaaralaisen kulttuurin taltioimiseen jälkipolville.

Henkilövalintoina hallintoneuvosto valitsi (kutsui) uusia henkilöitä säätiön toimintaan seuraavasti: hallintoneuvoston varajäseniksi Aarno Kaartisen ja Leo Malisen sekä hallituksen varajäseneksi Sirpa Kuisminin. Hallintoneuvoston puheenjohtajana jatkaa Olavi Iivonen ja varapuheenjohtajana Marja–Liisa Saariaho. Jaakkiman Seudun Perinneyhdistykseen hallintoneuvosto valitsi edelleen Heikki Sihvosen.

Hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan säätiön hallituksen puheenjohtajaksi Kari Rapon (juuret Lumivaaran Kumolassa), joka toimii myös säätiön sihteerinä, ja hallituksen varapuheenjohtajaksi Heikki Sihvosen.

Kari Rapo

”Ilosii, pärjäävii, kloppaalei karjalaisii”

Lappeenrannan kasvatus- ja opetustoimen missio tuleville vuosille on kasvattaa lapsista ”ilosii, pärjäävii ja kloppaalei karjalaisii”. Mikäpä paremmin voisi olla tulevaisuuden teemana Etelä-Karjalan veturin Lappeenrannan lapsille?

Maakunnassa on koettu oman identiteetin puutetta. Tämä on ilmennyt Imatran ja Lappeenrannan kuntapäättäjien välisenä luottamuspulana ja yhtenäisen maakunnan vähänä näkymisenä ulospäin. Etelä-Karjalassa kaikki ovat karjalaisia, ja siksi siitä löytyy myös oma identiteettimme.

Karjalaisuus on Etelä-Karjalan yhteinen tunnus

Elämme Karjalassa ja karjalaiset asiat ovat arkipäiväämme. Siksi meidän on vaikea kokea karjalaisuutta yhteiseksi elämäämme ja toimintaamme edistäväksi vahvuudeksi. Lappeenrannan koulutoimen missio on askel uuteen Karjalaan, jossa niin Lappeenrannassa kuin Imatrallakin asuvat ”iloset, pärjäävät ja kloppaalit karjalaiset”, kertoo Pekka Lattu.

- Omassa tehtävässäni Etelä-Karjalan karjalaisseurojen piirin puheenjohtajana koen kantavani vastuuta karjalaisuudesta maakunnassa. Meidän ja seurojemme tehtävä on välittää karjalaista perinnettä ja elämisen mallia uusille polville. Asia on erityisen tärkeää nykyperheissä, joissa isovanhemmat eivät aina ole kertomassa karjalaisuudesta lastenlapsilleen. ’Hiljainen tieto’ ei löydä enää perille.

Etelä-Karjalan karjalaisseurojen piiri koolla. Takana keskellä Parikkalan Karjala-seura ry:n edustaja Vuokko Heinonen, jonka sukujuuret ovat Kurkijoella. Kuva Paula Penttilä.

- Karjalan Liiton aluevastaava Paula Penttilän kanssa olemme käyneet tapaamassa kuntiemme koulutoimien päättäjiä luodaksemme toimintatavan, jossa peruskoulujen ala-asteiden opettajilla olisi käytössään tarinankertojapankki kertomassa karjalaisista tavoista ja perinteistä. Tarinankertojapankki muodostuisi seurojemme jäsenistä ja muista karjalaisista, ja se olisi koottuna piirin kotisivuille opettajien käyttöön, jatkaa Pekka Lattu kertomistaan.

Juuret Kurkijoella ja Hiitolassa

- Latun sukuselvityksen on tehnyt sukumme jäsen Martti Toiviainen. Sukunimi Lattu tunnetaan Laatokan Karjalassa ainakin vuodesta 1637 Kurkijoen Alhon kylästä. Kurkijoen kaupungin porvarissukujen luettelossa 1680-luvulla mainitaan Latut myös.

Ilmeellä elänyt talonpoikainen sukuhaara lienee näitäkin vanhempaa perua. Ilmee kuului Ruotsin vallan aikana hallinnollisesti Joukion pogostaan (= nykyinen Parikkala). Kirkollisesti se näyttää tuolloin olleen Hiitolan seurakuntaan kuulunut rukoushuonekunta, valistaa Pekka Lattu meitä.

-Varhaisin kirkonkirjoihin tehty merkintä tästä Joukion Ilmeellä eläneestä Lattujen vanhaan talonpoikaissukuun kuuluneesta perheestä on Matti-pojan syntymä. Perhe muutti Ilmeeltä Laatokan rannalla olevaan Nehvolan kylään 1700-luvun alussa.

Äitini suku on Lankisia ja lähtöisin Parikkalasta sekä Hiitolasta.

Pekka Lattu kertoo omista ensimmäisistä vuosistaan: ”Itse olen syntynyt Rautjärven Väärämäessä, jossa kotitilamme sijaitsee edelleen. Matkaa nykyiselle Venäjän rajalle ja Ilmeelle on muutama kilometri. Kansakoulua kävin Metsäkylässä sekä oppikoulua Simpeleellä ja Parikkalassa.”

Pekka Lattu kasvot kameraan päin. Kuva Paula Penttilä.

Paula Penttilä

isestä 70 vuotta

tää Kristuksen kirkastumista, olivat maalanneet Ilmari ja Seppo Launis. Kirkon juhlallisen vihkimisen suoritti Viipurin hiippakunnan piispa, Yrjö Loimaranta lukuisan pappisjoukon avustamana 7.7.1935.

Tänä kesänä tulee kirkon vihkimisestä kuluneeksi 70 vuotta. Ei täyty enää kirkonmäki seurakuntalaisista niin kuin 70 vuotta sitten, eivätkä kirkonkellot kutsu seurakuntalaisia Herran sanan ääreen.

60 vuotta Lumivaarasta lähdöstä -tilaisuudessa viime vuonna oli mukana henkilöitä, jotka olivat olleet mukana kirkon vihkimistilaisuudessa. Heistä eräs jopa muisti paikan, missä oli silloin seisonut. Olen myös tavannut henkilön, joka kertoi ensimmäisistä sankarihautajaisista Lumivaaran kirkossa. Hän oli itse silloin nuorena tyttönä laulamassa Huhtervun koulun kuorossa.

Jos jollakulla teistä, hyvät lukijat, on omakohtaisia muistoja Lumivaaran kirkon vihkimisestä tai muista tilaisuuksista, ottaisin mielelläni muistitietoja vastaan.

Lähde: Lumivaara - Kotiseudun kuvia ja maisemia. Lumi–Säätiö.

Muistitiedot voi toimittaa osoitteella tai soittamalla: Kari Rapo, Punarinnankatu 23, 65320 VAASA, puh. (06) 316 8572 (iltaisin).

Veteraanipäivänä 27.4.2005

Kaikki kunnia sotilaille

Tämä kirjoitus on vastine Kurkijokelaisessa 26.11.2004 julkaistuun Juho Supposen kirjoitukseen ”Äkkilähtö vuonna 1944”. En voi olla oikaisematta vääriä tietoja, jotka koskivat joitakin syksyn 1944 tapahtumia Tervussa .

Ida Supposen käynti meillä Kuokkasessa yöllä desantteja paeten tapahtui syyskuussa 1944 muutama päivä ennen rauhantekoa. Hän tuli meille paljain jaloin, yöpaitasillaan joku astia kädessään. Minä juoksin vintin raput alas, kun heräsin kovaan oven rynkytykseen. Nukuin kesät porstuan päälle tehdyn pienen huoneen sängyssä.

Eteisessä olivat jo vanhempani ja Ida kertomassa, kuinka hän oli antanut noille kahdelle miehelle ruokaa ja oli sanonut hakevansa metsänlaidassa olevasta maakellarista suolakalaa. Siksi hänellä oli se kuppi kädessään. Hän ei ollut miehille suolakalaa vienyt, vaan juossut meille turvaan.

Ei Kuokkasen tyttöä laitettu apua hakemaan. Minä tiesin, mitä piti tehdä, jos jotain outoa tapahtuisi. Tervussa oli sotilaita koko sodan ajan, he olivat neuvoneet. Sanoin vanhemmilleni: ”Käykää nukkumaan kaikki, pankaa ovi rampiin. Menen palattuani aittaan nukkumaan.”

Hyppäsin pyörälleni, ajelin Tervun hoville sotilaille kertomaan tapahtumat. Kaksi riuskaa sotilasta läksi heti kanssani kiväärit olalla. Nyt pyydän anteeksi, rakkaat veteraani, kun Supposen kirjoituksessa kerrottiin, että jäitten nukkumaan ja vasta aamulla kävitte siellä Kiiskalla niitä desantteja etsimässä.

Sotilaat tulivat kanssani meidän pihaan ja sanoivat minulle: ”Huuda kovasti, jos jotain tapahtuu.” Sitten he läksivät reippaasti kävelemään metsään, sinne Supposeen johtavalle polulle. Menin aittaan nukkumaan enkä tiedä, mitä kotonani oli aamulla tapahtunut. Kun heräsin, oli Ida-emäntä jo poissa, ja meillä jatkuivat tavalliset päivän työt.

Muutaman päivän perästä Juhana Utunen (myöhemmin appeni) tuli sanomaan: ”Koko kylä on tyhjennettävä karjasta ja myöhemmin ihmisistä, ryssä vie jälleen kotiseutumme.” Niinpä minä läksin lehmien kanssa taipaleelle. Tien täydeltä oli karjaa. En nähnyt oman kyläläisiä karjan mukana kuin Ijäksen Ainon, Hämäläisen Annan ja Tervun hovin karjanhoitajat lehmineen ja kuohittuine sonneineen.

Aikaisemmin jo oli poltinraudalla lehmien lavanpäälle tehty omistajan nimikirjaimet, joten minäkin löysin omamme ja vein ne Isokyröön, joka oli määränpää silloin. Näen sieluni silmillä nämä tapahtumat vieläkin, vaikka niistä on jo yli 60 vuotta aikaa.

Kiitos, Juho, perhepotretista ja mielenkiintoisesta kirjoituksesta. Piti oikoa vähän, kun loukkaannuin sotilaiden, nyt veteraanien puolesta. Hyvää kesää kaikille.

Kuikan Kuokkasen Irja

Eino Heikinmaan Lapsuusmuistoja-sarjan osa 10

Ensimmäiset tienestit

Kerhon urheilukilpailut

Kylässä toimi myös Maatalouskerhoyhdistys, jonka tunnuksena oli neliapila, jonka jokaisessa lehdessä oli H-kirjain. Ne tarkoittivat niitä tarkoitusperiä, joita kerhoyhdistys noudatti. Harkinta, harrastus, hyvyys ja hyvinvointi olivat niitä periaatteita, joita yhdistys noudatti ja opetti. Myös se järjesti urheilukilpailuja, ja yhteen sellaiseen myös me Saareksen pojat osallistuimme.

Kilpailut pidettiin Aromäessä, jonne oli matkaa noin 20 kilometriä. Ne olivat niin sanottuja kolmiotteluita, johon kuuluivat lajit sadan metrin juoksu, pituushyppy ja kuulantyötö. Meitä saarekselaisia oli minun lisäkseni Vehviläisen kaksi veljestä. Me kaikki kilpailimme eri sarjoissa. Minä olin kaikkein nuorimmassa eli alle 13-vuotiaitten sarjassa.

Kuinka ollakaan, me kaikki pääsimme saimme palkinnot, minä tosin hiukan tuurilla, sillä siinä sarjassa jaettiin neljä palkintoa. Siitä saamani lusikka on vieläkin käytössä.. Koska sain palkintolusikoita vain muutamia, en niitä tallettanut mihinkään, vaan annoin ne käyttöön. Kun kahvia joskus sattuu hämmentämään kyseisellä palkintolusikalla, niin tulee mieleen edellä kerrotut kilpailut.

Yrittäjän kova taival

Niin kuin nykyisinkin olivat ennenkin lapsilta taskurahat lopussa tai oikeastaan niitä ei ollut ollenkaan: silloin ei saanut mitään pientäkään korvausta työstä, jota kotona tehtiin. Olihan aivan luonnollista, että me osallistuimme niihin pikku tehtäviin, joihin me pystyimme eikä siitä mitään korvausta edes haaveiltukaan.

Oli kaunis kesäpäivä, heinät olivat seipäillä ja mansikat kypsyivät parhaillaan. Silloin juolahti meille siskoni kanssa mieleen, että lähdettäisiin myymään mansikoita maantien varteen. Siitä saataisiin vähän taskurahaa.

Me rakensimme muutamia tuohisia, tosin pahvista, ja pyysimme luvan mennä Ahvenlammin särkältä keräämään mansikoita. Kun ei ollut kiireellisiä töitä, niin saatiin lupa mennä. Mutta emme sanoneet, mikä oli homman tarkoitus. Niin lähdimme matkaan iloisilla mielin.

Kun olimme poimineet mansikoita astiat täyteen, läksimme kotiin päin. Tultuamme maantien reunaan kävimme odottelemaan mansikan ostajia. Aikamme siinä istuskeltuamme ajattelimme lähteä hiljakseen kävelemään kotiin päin toivoen, että joku auto tulisi ja ne ostaisivat meiltä edes vähän mansikoita. Mutta kun ei niin ei sitten yhtään autoa eikä hevosmiestä näkynyt, vaikka vielä kylään kääntyvän tien päässä odottelimme.

Kun saavuimme kotiin, niin mansikat olivat aika vähissä, sillä niitä tuli maisteltua loppumatkasta aika lailla, joten ne meidän haaveilemat taskurahat jäivät sillä kertaa saamatta. Siinä yksi esimerkki siitä, miten nuorina kuviteltiin, että kaikki kävisi niin, kuin me olimme kuvitelleet käyvän. Semmoista oli elämä nuorena, eikä vanhempanakaan aina mennyt suunnitelmien mukaan.

Ensimmäinen palkkatyöni

Oli vierähtänyt muutama vuosi, elettiin vuotta 1938. Tuntui siltä, että elintaso koheni siellä maaseudullakin pikku hiljaa. Tuli lisää polkupyöriä meille pojillekin. Meillä oli jo yksi miesten pyörä ja nyt ostettiin naisten pyörä. Olihan siellä kylässä jo silloin Lipiäisten veljeksillä oikein henkilöauto ja Lakkosen Adolfilla moottori pyörä.

Minulle tuo vuosi oli jossain mielessä mieliin painuva, sillä sinä kesänä minä sain ensimmäisen rahapalkkani tekemästäni työstä. Oli nimittäin niin, että Maamittaushallitus oli ruvennut kartoittamaan silloisia peltoja, ja meillekin ilmestyi mies kimpsuineen ja kampsuineen asettuen meille asumaan siksi aikaa, kun siinä hommassa menisi.

Hän kyseli, mistä mahtaisi saada mukaansa kaksi sellaista kaveria, jotka joutaisivat koko ajan olemaan mukana, ettei tarvitsisi sitten muita opettaa. Sen olisi hyvä tuntea paikkakuntaakin, että tietäisi vähän kenen pellolla kulloinkin oltiin, jos sattuisi, että talon isäntä ei olisikaan paikalla.

Tuohon hommaan isä esitti naapuriamme Eino Nousiaista, joka oli kyläsämme sellainen sekatyömies, että kun jossain apua tarvittiin, niin hän kyllä lähti ellei sattunut olemaan jossain toisessa talossa. Koska oli kevätkesä, Einolla oli aikaa tämmöiseenkin hommaan ja otti tämän työn mielellään vastaan, sillä olihan se vaihtelua tavallisiin maatyömiehen tehtäviin.

”Se toinen saisi olla vähän nuorempikin”, tuumi kartoittaja ja kysyi isältä: Voisiko teidän poika tulla toiseksi mieheksi? Hän olisi nuori mies juoksemaan mittanauhan päässä.” Hetken tuumittuaan isä virkkoi: ”Jos luulet hänen siinä pärjäävän, niin kyllä minun puolestani vain sopii, jos hän vain itse haluaa.” Ja halusinhan minä, vaikka kyllä hiukan jännitti, pärjäisinkö minä. Lupasin ainakin yrittää.

Hyvinhän siinä kävi, ensimmäinen päivä oli sellaista, että kartoittajan täytyi neuvoa, mitä kunkin tehtäviin kuului. Isommalle Einolle kuului linjojen veto ja minulle taas niiden mittaaminen, yleensä isännän kanssa, sillä yksi henkilö tarvittiin mittanauhan toiseen päähän ja samalla toteamaan tilojensa rajat. Kyllä ne ensimmäiset päivät tuntuivat kiireisiltä, kun ei oikein tiennyt, mihin suuntaan piti mitata ja niin edelleen. Mutta kun pääsi juonesta kiinni, niin se kävi aika joustavasti, kun kartoittajan ei enää tarvinnut huudella, mistä mitataan ja kuinka pitkälle.

Muutamien päivien jälkeen alkoi sekin työ tuntua jo mielekkäältä, kun sai tutustua uusiin ihmisiin. Ja huomasin, että minulta kysyttiin: ”Kuinkas nyt tehdään ja mihin päin nyt mitataan?” Arvatkaa, miltä nuoremmasta pojasta tuntui, kun joku vanhempi kysyi, mitä piti tehdä.

Työ kesti noin kuukauden tällä alueella, johon kuuluivat Saareksen lisäksi Metsikon ja Jokirannan kylät. Sen lisäksi mitattiin Koskuin pellot, jossa sijaitsivat myös edellä mainittujen kylien maanviljelijöiden suopellot, jotka olivat hyviä heinä- ja kauramaita. Myöhemmässä vaiheessa kun niitä savettiin, niin siellä menestyivät niin apila kuin kevätviljatkin.

Ensimmäinen kahvikupillinen

Mittarin apuna oli muutenkin mielenkiintoista olla, sillä siinä sai samalla tutustua uusiin ja tuntemattomiin ihmisiin, ja saipa siellä joskus kuulla vähän vitsejäkin. Niitä en nyt enää muista, mutta kyllä sieltä sentään jotain jäi muistoksi muutakin kuin ensimmäinen palkkani. Koska se oli sellaista kiertäjän hommaa, niin meille useasti tarjottiin kahvia. Siellä minäkin opin juomaan kahvia ja olen sitä siitä asti juonut.

Ensimmäinen kahvitteluni tapahtui meidän kylässä Tunnisen Pekassa. Se oli muutenkin eksoottinen paikka. Kun olimme hänen peltonsa mitanneet, hän kutsui meidät kahville.

Kun me menimme sisälle, meitä kohtasi näky, jota en olisi uskonut näkeväni. Siellä oli Anni oli kahvinkeiton ja leipomisen touhuissa. Hän ei ollut huomannut, kun taikina oli noussut yli pytyn reunan ja osa taikinaa oli lattialla. Emäntä vähän siunaili tapahtunutta ja lapioi taikinan takaisin pyttyyn ja jatkoi kahvinkeittoa.

Siinä kahvia odotellessamme Pekka innostui kertoilemaan omaa elämänkaartansa, mikä tuntui meistä melkeinpä uskomattomalta. Mutta eihän sitä voinut siinä tilanteessa ryhtyä epäilemään, ihmeteltiin vain, että on se ollut aika kovaa menoa.

Vauhti sen kuin parani, kun kartoittaja näki seinällä vanhan luodikon ja rupesi kyselemään, mikäs ase se oikein oli. Pekka kertoi, että se oli hänen suusta ladattava luodikkonsa, millä hän oli karhuja ja hirviä kaadellut. Siinä oli kuulemma tuolloinkin sellainen latinki valmiina, että jos hirvi tai karhu ilmestyisi talonnurkalle, niin se kaatuisi varmasti.

Anni oli saanut kahvinsa valmiiksi ja kupit pöytään, jolloin meitä käskettiin juomaan. En muista, oliko siinä mitään pullanpuolta, mutta saattoi ollakin. Kaikesta huolimatta minulle tuo oli vähän vaikea paikka, kun minä en siihen mennessä muistini mukaan ollut vielä juonut kahvia ollenkaan enkä ollut rohjennut sanoa, etten kahvia joisi. Niinpä ajattelin, että täytyisi se juoda, koska en sitä aikaisemmin kieltänyt. Aika pahalta se maistui, taisi olla paremminkin sikurivettä näin jälkeen päin ajateltuna.

Kun olimme talon antimet nauttineet, jatkoimme matkaamme muistaakseni Kokkohongon mäkeen. Siellä oli kolme taloa, jotka kuuluivat Metsikon kylään. Matkalla sinne kartoittaja rupesi kyselemään, mikäs se Tunnisen Pekka oikein oli miehiään ja mistä hän oikein oli sinne tullut. Minä en sitä tiennyt, eikä vanhempi Einokaan tiennyt sen enempää.

Sen, minkä minä Pekosta tiesin, oli että hän kävi ainakin virpomassa ja oikein hevosella kiertäen jokaisen oman kylän talon ja taisipa käydä vielä naapurikylätkin aika tarkkaan. Se, mikä oli erikoista, oli ettei hän koskaan ottanut virpomispalkkaa tai niin kuin hän sanoi ”aprakoita”, vaan aina sanoi tulevansa joskus myöhemmin hakemaan eli aprakoilleen ja näin hänelle riitti virpomispalkkoja pitkäksi aikaa.

Muistan eräänkin kerran, kun hän tuli meille aprakoilleen vasta joskus keskellä kesää. Se mitä hänelle annettiin, oli ruokatavaraa, jolla he pärjäsivät suuren osan vuodesta. Hän oli hyvin kova puhumaan niitä omia juttujaan, ja hänellä oli myös oma virpomislukunsa: ”Virvon virvon viisahasti, taputtelen taitavasti ison talon emännäksi. Isännälle pitkä ikä, emännälle perä leveä tulevan talven tunnuttamaan näihin aikaan näkymä.”

Mittaustyömaalla sain tuntuman todelliseen työelämään. Sinne piti lähteä joka aamu, jos ei satanut. Se oli aivan toista kuin kotityöt. Palkkani ei ollut kovin suuri, tarkkaa summaa en muista, mutta taskurahoina ne riittivät kuitenkin pitkäksi aikaa. Tuona kesänä huomasin, ettei se työnteko aina niin mieleistä ollutkaan, kuin alkuun olin luullut.

Oi niitä aikoja

entisiä ja lapsuusvuosia noita

Muistelmani alkavat aivan lapsuusvuosistani Kurkijoen Saareksen kylästä 16-vuotiaaksi nuorukaiseksi asti. 4.1.1942 sain kutsun IS-joukkoihin Kurkijoelle, ja siitä alkoi Suomen armeijan palveleminen aina 23.10.1945 saakka. Nämä tarinat olen kirjoittanut aivan muistinvaraisesti, en ole mitään muistiinpanoja käyttänyt. Ne muutamat päivämäärät, jotka tästä löytyvät, on otettu teoksista, jotka on myös mainittu.

Eino Heikinmaa

Niko Kokkonen

Eino Heikinmaa mainitsi minutkin Lapsuusmuistoja-sarjansa osassa 5 (Kurkijokelainen nro 5/4.2.2005). Niinpä halusin minäkin vähän muistella Makkosen Iidaa ja meitä poikia ja meidän touhuja tuolta ajalta.

Halkojuna

Pöyhösen Penhartilla ja Makkosen Iidalla ei ollut omia lapsia, mutta me kylän pennut kävimme heillä usein korttia pelaamassa. Me pelasimme sellaista 15 pennin nakkia. Meitä oli neljä poikaa pelaamassa, ja jokainen sanoi: ”Ota Iidasta, ota Iidasta.” Viimein Iida sanoi: ”Ottakaa pojat Iidan rahasta eikä Iidasta.”

Hän kaivoi 20 markan kolikon rahapussistaan ja iski sen penkille, ja se tipahti lattialle ja lähti pyörimään siitä sillan rakoon. Se on kai siellä vielä tänä päivänäkin. Kyllä lapsetkin tiesivät, mistä ulos pääsi. Kaikki lähdimme kohti kotejamme. Iidalta on viisipenniset vieläkin saamatta.

Minun kotipaikalla oli sellainen pikkuinen lampi, jossa kylän emännät kävivät huuhtomassa pyykkejään. Silloin ei ollut mitään pesukoneita niin kuin nykyään. Usein pyykinhuuhdontaan tuli yhtaikaa kolmen talon emännät.

Sitten ne tulivat meille, ja meillä keitettiin kahvit aina sen talon aineista, joka oli ne tuonut mukanaan. Ja sen jälkeen pantiin kylän asiat paikoilleen. Ja kyllä asioita riitti, ja kaikilla oli hauskaa.

Minun isälläni oli haitari, jota hän soitteli tansseissa. Meille tuli usein muutama pariskunta, jotka panivat tanssit pystyyn. Kerran sattui niin, että meillä oli mustilaisia. Ne olivat jo melkein unten mailla, kun tanssiporukka saapui meille. Niin eikös vain mustalaisetkin rupesivat tanssimaan toisten seurassa. Ja kaikilla oli niin hauskaa, että välillä kävivät ulkona niin sanotulla happihypyllä lammen kivellä.

Ja kyllä kaikilla oli niin mukavaa, voi kun olis saanut olla mukana, muisteli

Niko Kokkonen
Karjalan kunnailta

Niko Kokkonen asui Eino Heikinmaan rajanaapurina Kurkijoella. Tämä kuva on otettu 6.6.2000 Petäjävedellä.

Muistoloi Vapusta

Miu lapsuuvesain maalla ei Vappuloi eikoisest juhlittu. Se, ett Hiitola-markkinat ossuivat toukokuu enspäivii, on taas asija eriksii. Silloha jokahine, kuka kynnel kyken män markkinapaikal, ainaki kahtomaa, jos ei nyt rahhaa lie suurii ostoksii oltkaa.

Ainaki miesväk vaihto hevosii ja saattoha jokkuu lehmäki päässä toisii läävää asumaa. Ykski mummo möi lehmääsä, ja par miestä rystiit rahat. Toise kerra par miestä tappoivat miehen lehmärahhoi tähe. Toine miehist män Vennäil, mut tul omatunno tuskii ja paljast rikoksensa ja samal anto ilmi rikostoveriisakin, joka taas ei millokaa tunnustant rikostaa, mut joutu vankilaa silti. Se ol sellanen Vappumuisto.

Usjast isännät olliit jo peltohommis Vappuna. Marssiloist en mie maalaistyttönä tiije mittää, ei ainakaa kotkylläin Hiitola Pukinniemes marssittu. Viel voist markkinoist muistan set, jot myö lapset saatii markkinatulijaisina uus kumipallo, appelsiini, joka haiski nii hyvält, jot ei raahint oikei kässiikää pessä, ku ol kuorint ja syönt sen.

Samalviisii muistan rinkelnarun. Eli tavallist vesrinkelit ol pujotettu narruu. Mite paljo niitä lienyy olt, en tiije, mut hyvilt ne maistuit markkinatulijaiskohvi kans napostellessa.

Sit erlaine Vappu osu kohallein, ku olin jo itsenäistynt pois kotont. Vietin Vappuu Pohjola Poikakois Muhoksel. Mäntii tyttökaverloihe kans kahtomaa marssimista. En nyt paljuukaa tietänt, minkä tähe hyö marssiit. Vast jälkeipäi olen senki oivaltan. Suurin osa marssijoist tais olla voimalarakentajii?

Sit opiskeluaikanain Tampereel myö kaverukset seistii Hämeekavu yhes nurkas, lienyy meitä kaikkijaa olt neljä-viisi lähes monttu auk kahtomas värikästä ihmisjonnoo, ku polissi tul ja sano: ”Marssimaa vaa, ei mittää torkokouksii.” Nii myö yhyttii ”rintamaa” seuraavaa katukulmaa ast ja poistuttii oppilaskottii Kyttäläkatun rauhaan.

Toinen ”pakkokahtomine” tapahtu viel Neuvostoliiton aikan Jaltalla. Meitä ol neljä kaverusta, ku mäntii Jalta-hotelist iha vaa tutustummaa maan tapoihin. Myö päästii hotellist ulos, ku näytettii ovel tulle menne passimme.

No, myö mäntii kahtomaa marssimista ja sitä kest kaks tuntii. Ei saatu poistuu marssipaikalt, vaik hotel ol iha lähel. No, tul siin seurattuu jalannousuu tarpeeks. Se mikä ihmetytti meitä sillo kovast, ol siel Suome lippuki yhel pikku ryhmäl, mikä eroittui orpona punasii joukost ja marssijoistaki. Nii, ett on meitäki joka lähtyy.

Myö ”tyttökaveriin” kans muisteltii tapahtummaa joku päivä. Miesystävät ovat jo lopettanniit marssinsa Isänmaamme multiin. En mie sen tähe haasta, jot väheksysin kenenkää periaatteita, elämmehän viel toistaiseks ”vapaassa isänmaassamme”, minkä nyt EU vähän määräilee ajan henken mukkaa.

Mie toivotan kaikille oikein hyvää kessää 2005. Terveisin

Aino Koppi
Noormarkku

Äidin kädet

Pienesi on siinä
sylissäsi, äiti.
Odotettu ja rakastettu,
toivottu ja kaivattu.
Olkoot kätesi pienelle
pehmeät ja lämpimät,
hellät ja hyväilevät.
Niiden otteessa pieni
on turvassa.
Vahvat ja lujat
äidin kädet,
jotka jaksavat nostaa
ja kantaa,
helliä ja hoivata.
Niihin on pienien sormien
turvallista tarttua.
Ojenna pienellesi
auttava kätesi, äiti.
Käsissäsi on aarre,
kalliimpi kaikkea muuta.

Terttu Ketola

Vanha kuva Kurkijoelta

Tietääkö kukaan, mistä ja milloin tämä kuva on otettu?

Kurkijokelainen
Toimituksen UUSI osoite: Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
Puh./fax (02) 762 2551

Neulakinnastalvi

Kun kirjoitan tätä huhtikuun lopulla, niin ”lumihiutaleita hiljalleen sataa maahan lumivalkoiseen”, niin kuin ikivanhassa iskelmässä riimiteltiin. On siis takatalvi. Tällä havainnolla perustelen, ettei ole kovin epäajankohtaista pakista vaikkapa neulakintaista eli rukkaskintaista.

Aivan äsken Lyyli Nevanperä kirjoitti veikeästi näiden kintaiden teosta tai oikeammin tekemisen opettelusta tässä kotiseutulehdessämme Kurkijokelaisessa. Koko sivun seikkaperäisen jutun naulakintaista, niiden historiasta ja tekotavasta Kurkijokelainen julkaisi viime vuoden marraskuussa. Pitkin viime talvea heimolehtemme Karjala kuulutteli neulakinnas- ja nauhanvalmistuskursseista Karjalatalolla Helsingissä. Nykyilmaisua käyttäen voitaneen siis puhua oikein neulakinnasbuumista.

Mikäpä sen mukavampaa, että perinteet säilyvät ja taidot siirtyvät sukupolvelta toiselle. Neulakinnastekniikalla on todella pitkä historia takanaan, eikä tämä käsityötaidon tuote ole menettänyt käyttöarvoaan vieläkään. Suomen ilmastoon kuluu edelleen talvi, vaikka leudompikin. On se sananmukaisesti niin käteen käypä tuote, että jos parempi on, niin piloilla on. Itselläni ja vaimollani on neulakinnasparit käytössä. Äitini ja siskoni ovat niitä valmistaneet niin itselleen kuin suvun miespuolisille käyttäjille. Heiltä olen kuullut kolme tekotapaakin, ”suomeks, venäjäks ja pyöröittäin”.

Kukapa tietää, vaikka neulakinnasharrastus leviäisi nykynuorisonkin muodiksi niiden tekemisestä alkaen. Nythän kirjoitellaan, miten muutamat pojankoltiaiset ovat innostuneet virkkaamaan pipoja, jopa villapuseroita. Pipot eivät siis olekaan enää epämuodikkaita, kuten vuosia sitten, jolloin piti liikkua pakkasellakin avopäin. Varmaan olisi hyvää sormivoimistelua meikäläisellekin sen kintaanneulonta, mutta olkoon enää opettelematta. Kokemukset pakollisen pannulapun ähertämisestä muinoin alakoulussa eivät olleet rohkaisevia.

Kanteleista vieläkin

Siirrynpä sitten ketterästi kintaista kanteleihin. Perinnearvoistahan kanteleissakin on kyse, jos ei muuta yhteistä kintaiden kanssa löydykään.

Kirjoittelin syksyllä 2003 virsikanteleesta ja arvelin, että se on kadonnutta karjalaista kansanperinnettä. Sain lisätietoa asiantuntevalta taholta, ettei sekään perinne ole ihan vielä kadonnut. Hyvä niin. On vielä kanteleen tekijöitä ja soiton taitajiakin.

Myös virsikanteleen ”sukulaiset” ovat taas arvossaan. Suomen kansallissoitin on kokenut uuden tulemisen. Erilaisissa kansanmusiikkiyhtyeissä kantele on toki aina säilyttänyt asemansa, mutta nykyisin kanteleelle säveltävät myös konserttimusiikin merkkihenkilöt. Kanteleen uutta tulemista on vauhdittanut soittimen voimakas kehitystyö. Pienille soittajille on kehitelty omia, laadukkaita soittimia.

Arkistomateriaalia pöyhiessäni sain käsiini lehtileikkeen vuodelta 1979. Se oli saksittu Kurkijokelaisesta. Juttu oli nimimerkki AH:n kirjoittama ja käsitteli kuvan kera Harjavallassa silloin asunutta Aino Kylliäistä, virsikanteleen soiton taitajaa. Jutun lopussa oli mainio Kylliäisen kertoma tarina, jota en malta olla tässä toistamatta. Nimimerkki AH – Arvi Heinonen, arvelen – sallinee myös sen.

Rippikouluaikanaan Aino soitteli ennen koulutunnin alkua erään toisen työtön kanssa kahdella kanteleella Kulkurin valssia. Seurakunnan nuori kanttori Räikkönen sattui tulemaan sisään kesken kaiken ja tuumi, että pitääpä mainita tyttöjen soittoharrastuksesta rippikoulua pitävälle kappalaiselle. Tytöt eivät kuitenkaan hätkähtäneet, vaan aloittivat keskeytyneen valssin uudelleen alusta. Eräs kolmas rohkea tyttö niiasi kanttorille ja pyysi valssille. Niinpä siinä sitten kanttori kiersi muutaman kierroksen valssin tahdissa. Valssin päätyttyä tytöt kysyivät viattomasti, että kerrotaanko kaikki kappalaiselle. – Antaa tämän kerran olla, tuumasi nuori kanttori.

Erkki Puputti

Eskon puumerkki

Petäjämäessä pesty

Ooli Oy:n julkaisutahti sen kuin kiihtyy. Jälleen kustantaja on löytänyt mielenkiintoisen kirjan. Matti Pulli on koonnut Loimaan Lehdessä julkaistuista pakinoistaan melkeinpä voisi sanoa omaelämäkerran osa 1. Kirja on nimeltään Petäjämäessä pesty. Kirjan kauniin taiton on tehnyt meille Kurkijokelaisen taittajana tutuksi tullut Veijo Lieskivi.

Takakannessa Pullin luokkatoveri ja armeijakaveri Veikko Laakso esittelee kirjailijan ja kirjan: ”Matti Heikinpoika Pulli syntyi 60 ajastaikaa takaperin Petäjämäessä, varttui nuorukaiseksi ”Moskovassa”, ylennettiin ylioppilaaksi Loimaan Yhteiskoulusta, lähti äitinsä Mairen jalanjäljissä opiskelemaan farmasiaa, kiersi proviisorina isänmaat ja asettui apteekkariksi Forssaan, sopivalle tarkkailuetäisyydelle lapsuuden ympyröistä.

Matille on ominaista intohimoinen paneutuminen tärkeiksi kokemiinsa asioihin, nuoruusvuosina mm. Beatlesien ihmeelliseen maailmaan. Viimeksi Matti on pureutunut tarmolla lapsuuden elämänpiirin tallentamiseen pystyttämällä kotiseutuaiheisia näyttelyitä, keräämällä muistitietoa ja kirjoittamalla lapsuus- ja nuoruusajan elämänmenosta letkeitä pakinoita, jotka osoittavat hämmästyttävää muistia ja tarkkanäköistä elämän ymmärrystä.

Matti Pullin ensimmäisen kirjan julkistamistilaisuuteen oli kokoontunut kosolti entisiä koulukavereita, joista jotkut olivat jopa osallistuneet kirjan tuotantoprosessiin.

On kulttuuriteko koota nämä pakinat kirjaksi, jättää jälkipolville ja historiantutkimukselle 1950- ja 1960-lukujen kokemusmaailmasta jotakin sellaista, mitä mitkään hallintoasiakirjat tai protokollat eivät koskaan tavoita. Matin jutuista huokuu elämän maku. Ne kertovat pienestä ihmisestä arjen keskellä omassa pienyhteisössään. Viimeksi sanottu on tieteellisen historiankirjoituksen yhden modernin suunnan mikrohistorian ”ohjelmajulistus” – että sillai ja onnee!”

Näin siis Veikko Laakso. Yllättävän mukava Petäjämäessä pestyä on myös sellaisen lukea, joka ei ole Loimaalla asunut eikä siis tunne paikkoja ja ihmisiä, joita kirjassa vilisee. Matti Pulli on saanut teksteihinsä lämpöä ja yksityiskohtia, joihin lukijan on helppo hypätä mukaan. Kirja sisältää myös muutaman runon, jotka ovat erittäin valloittavia, sekä tukuittain mustavalkoisia kuvia, jotka kuvaavat viehättävästi omaa aikaansa.

Matti Pullin kirjan tapahtumat sijoittuvat nuorukaisen kotiseudulle Loimaalle. Yhtä hyvin ne voisivat olla Forssasta, jossa kirjoittajalla on nykyään työpaikka. Jos Suomi ei olisi menettänyt sotien seurauksena Karjalaa, juttujen tapahtumapaikat voisivat olla vaikkapa Sortavalassa, josta Pullin isä on kotoisin. Pulli onkin myös hyvin kiinnostunut karjalaisista sukujuuristaan ja rajantakaisesta Karjalasta. Ehkäpä seuraavan kirjan aihe voisikin löytyä sieltä?

Raija Hjelm

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. vuonna 1981
2. taitolennossa
3. Nuorgam
4. ghanalainen
5. lehtivihreätön
6. Simo Peura
7. venäläisiä ylimyksiä
8. Pohjolan emäntä
9. sattumoisin käteen siepattu lyömäase
10. itu

MUISTA!
Lahjaksi
KURKIJOKI-KIRJAT
VIIRIT JA VAAKUNAT

LAATUA EDULLISUUTTA AMMATTILAISELTA
• Kellohuoltopalvelu
• Käsikaiverrukset
• Konekaiverrukset
• Korukorjaus/ kivi-istutustyöt
• Sormuksien valmistus
• Ja nyt myös lasikaiverrus
KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ
KELLOLIIKE
Juhani Lankinen Ky
Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)

KukkaBox
Puh. 762 2669
Vastapäätä Loimaan Aluesairaalaa

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA
LOIMAAN MUSIIKKI
Puh. 7622 950, Oikokatu 3
Avoinna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

Erikoishammasteknikko
EHT-liiton jäsen
MARKO ROSENDAHL
Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa
Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

Haapasen Hautaustoimisto
TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857
Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa
Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

HAUTAKIVET
Vuodesta 1921
luotettavaa ja yksilöllistä palvelua
LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Asianajajia
ASIANAJAJA on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN
Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppalankatu 9–11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY
Asianajaja,
varatuomari Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
varatuomari Katri Nieminen
Turuntie 8–14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Käytäthän ilmoittajiemme palveluita!

Kokonainen Karjala -seminaari

Kaikkia Karjalasta kiinnostuneita kutsutaan Etelä-Karjala-instituutin ja Pro-Karelian yhdessä järjestämään Kokonainen Karjala –seminaariin maanantaina 23.5. klo 13–18 Helsinkiin Restaurant Pörssin pääsaliin, Fabianinkatu 14, Aleksanterinkadun ja Pohjois-Esplanadin välissä.

Kokonainen Karjala -seminaarissa (Etelä-Karjala, Pohjois-Karjala, Karjalan Kannas ja Laatokan Karjala) tarkastellaan mm. koko Karjalan sosiaalisen pääoman ja luottamuksen nykyistä tilaa, millä keinoin ne voitaisiin nostaa myönteisen kehityksen edellyttämälle tasolle, Karjalan palautuksen vaikutuksia ja mitkä muut luottamusta herättävät toimenpiteet voisivat johtaa positiiviseen tulokseen. Tilanne on molemmilla puolilla nykyistä rajaa heikko, minkä vuoksi monipuolinen visiointi on tarpeen.

Karjalan palautuskysymyksen käsittelyn tekee mielenkiintoiseksi se, että asiaa tarkastelevat tutkimusinstituutti, kansalaisjärjestö ja poliittinen päättäjä. Käsitykset saattavat erota merkittävästikin toisistaan. Seminaarin tarkoituksena ei ole etsiä yhteistä ohjelmajulistusta, vaan tarkastella asiaa monipuolisesti ja luoda pohja aidolle poliittiselle ja kansalaiskeskustelulle.

Ilmoittautumiset mieluiten sähköpostilla tai kotisivuilla (www.prokarelia.net/fi) olevalla lomakkeella. E-mail: toimitus@prokarelia.net, puh. (09) 4369 1305, fax (09) 4369 1306.

Tarjoukset voimassa: perjantai – lauantai 13.-14.5.2005
SPAR
SYNTTÄRIT
3,99 HK Marioidut kaslerpihvit 10 kpl n. 1,8 kg, kg
Suomalainen KURKKU 0,99 kg
Suomalainen naudan suikalepaisti 7,90 kg
Kariniemen Broilerin rintafile 10,90 kg
Superior kirjolohifile 6,90 kg
First Prise kermajuusto n. 1,3 kg 4,99
0,39 Ingman Kermajäätelötuutit 66 g (5,91 kg) kpl
1,75 HK Camping Grillimakkara 500 g (3,50 kg) pkt
5,99 Valio Oltermanni tai Oltermanni 17 juusto 900-1000 g (6,66-5,99 kg) kpl
1,79 Fazer Ruis Toast 700 g (2,56 kg) ps
KAUPPARISTEIN LOIMARI
Alko 762 2062
nonstop parturi 040-765 7028
Naisellista muotia Loimatar 762 2848
Kahvila Helin 762 4432
LOP-Kultapiste 763 2150
Ainutlaatuiselle naiselle ja lapselle Olgatar 762 1413
Ritvan ja Oilin Eines-keittiö 76368520
SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18
Ruokakauppa Sinun makuusi
SPAR